

ÄNDRINGAR på grund av 26 § i grunderna för läroplanen

Tillägg i kapitel 4.2 Principer för utvecklandet av verksamhetskulturen

- Målet är att skapa en verksamhetskultur som främjar lärande, delaktighet och lösningar som stöder skolengagemanget, välbefinnande och en hållbar livsstil.
- Det är också viktigt att utnyttja resultat från utvecklingsarbete, utvärderingar och forskning. Betydelsen av pedagogiskt och delat ledarskap betonas och ledarskapet inriktas framför allt på att trygga förutsättningarna för lärande och välbefinnande
- ...Utgångspunkten för samarbetet är goda samarbetsfärdigheter och kommunikativa färdigheter hos medlemmarna i gemenskapen, som man tillägnar sig framför allt i naturliga möten i vardagen. Här är de vuxnas modell och exempel särskilt viktiga. Emotionella och kommunikativa färdigheter är ett mål för lärandet inom olika läroämnen och ingår även i helheten mångsidig kompetens. Det är en viktig del av skolans verksamhetskultur att utöver lektionstid öva de emotionella och kommunikativa färdigheterna i olika situationer i skolans vardag...
- ...Aktivt stöd för elevernas kamratrelationer, positiva gemensamma upplevelser och en känsla av att man är en viktig medlem i gemenskapen stöder skolengagemanget...
- ...Välvilighet och vänlighet ska värdesättas. Mobbning, trakasserier, våld, rasism eller annan diskriminering ska inte accepteras och man ska genast ingripa vid osakligt beteende...

Tillägg i kapitel 5.1 Gemensamt ansvar för skoldagen

- ...En god kommunikation mellan läraren och eleven främjar skolengagemanget...
- ...Skolans ledning har det praktiska ansvaret för lösningar i anslutning till undervisningen, handledningen, elevvården och arrangemangen till stöd för lärandet i skolan, i alla årskurser och i alla läroämnen. Det inkluderar också att systematiskt förebygga problem och frånvaro och att identifiera och eliminera hinder för växande och lärande i skolan. Varje lärare har ansvar för verksamheten, lärandet och välbefinnandet i sin undervisningsgrupp. Läraren ska påverka dessa genom sina pedagogiska och didaktiska lösningar och sitt sätt att handleda...
- ...Läraren ska se till att elevernas rätt till handledning samt stöd för lärande och elevvård tillgodoses. Det förutsätter kommunikation med eleverna och vårdnadshavarna, samarbete mellan lärarna och i synnerhet samarbete med elevvårdstjänsternas personal.
- ...Det är skolans uppgift att systematiskt ingripa vid frånvaro och hjälpa eleven att lyckas i sitt skolarbete...
- Helt nya avsnitt:

- **Främjande av skolengagemang och förebyggande av frånvaro**

En verksamhetskultur som stöder närvaro i skolan främjar lärande, delaktighet, samhörighet och välbefinnande. Förebyggande av frånvaro är det viktigaste vid planeringen av åtgärder

och verksamhetsmodeller i anslutning till frånvaro. Vid förebyggande av frånvaro ska skolengagemanget och närvaron i skolan stödjas på såväl gemenskapsnivå som hos enskilda elever.

I skolan tillägnar sig eleverna emotionella och kommunikativa färdigheter och färdigheter att fungera i grupp som en del av undervisningen i olika läroämnen och helheten mångsidig kompetens. Lärokursen i hälsokunskap eller andra läroämnen kan lokalt utökas för att öva emotionella och kommunikativa färdigheter.

En uppmuntrande atmosfär inom gemenskapen stöder elevernas egna aktörskap och uppkomsten av kamratrelationer. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid stöd för närvaro vid övergångsskeden i studierna när eleven håller på att bli en del av en ny gemenskap.

Elevvården är gemensamt och individuellt arbete i syfte att säkerställa välbefinnandet och lärandet såväl inom gemenskapen som på individnivå. Den gemensamma elevvården är en viktig del av skolans verksamhetskultur och omsorgen i vardagen, som stärker elevernas delaktighet och upplevelse av att vara en del av gemenskapen i klassen och skolan. Elevvården omfattar allt skolarbete och är en gemensam uppgift för alla vuxna i skolgemenskapen. En atmosfär som präglas av omsorg och lugn, goda sociala relationer och upplevelsen av att få sin röst hörd stärker elevens skolengagemang. Som en del av den gemensamma elevvården ska den skolvisa elevvårdsgruppen koordinera förebyggandet av frånvaro, den systematiska uppföljningen och ingripandet vid frånvaro. I planeringen av det gemensamma arbetet är det viktigt att försäkra sig om elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet.

Frånvaro förebyggs genom att man tidigt upptäcker behov av stöd för lärandet och skolgången och att tillräckligt stöd ges i rätt tid. Smidiga studier, studieframgång och uppmuntrande respons främjar skolengagemanget. Även förebyggande av mobbning, trakasserier, diskriminering och våld och systematiskt ingripande vid dessa stöder välbefinnandet inom gemenskapen som helhet och hos enskilda elever samt skolengagemanget.

Samarbete med vårdnadshavarna, samtal om betydelsen av närvaro och information om uppföljningen av frånvaro och rutinerna för att ingripa vid frånvaro stöder elevens närvaro i skolan.

- **Att följa upp och meddela om frånvaro**

Utbildningsanordnaren ska systematiskt följa upp frånvaro med hjälp av uppgifter på skolnivå.

Klassläraren, klassföreståndaren och skolans övriga lärare följer upp elevernas frånvaro i skolans administrativa system. Skolornas följer stadens handlingsplan för ingripande vid oroväckande skolfrånvaro.

Det är viktigt att man tidigt reagerar på frånvaro, oberoende av orsaken till frånvaron. Frånvaro ska meddelas vårdnadshavaren eller en annan laglig företrädare för eleven så snart som möjligt. Om förekomsten av frånvaro ökar eller förlängs ska man utan dröjsmål kontakta elevvårdstjänsternas personal. Från fall till fall ska man komma överens om riktad uppföljning av frånvaron.

- Att ingripa vid frånvaro och utreda de bakomliggande orsakerna

De bakomliggande orsakerna till frånvaro är varierande och kan ha koppling till händelser och förändringar i samhället, skolan eller i elevens eget liv. För att rikta in de nödvändiga åtgärderna är det viktigt att i den omfattning det är möjligt utreda de bakomliggande orsakerna till elevens frånvaro. I nära samarbete med eleven, vårdnadshavarna, lärarna och elevvårdstjänsternas personal kommer man överens om planen och ansvarsfördelningen för att kartlägga orsakerna. Utbildningsanordnaren och skolan ska identifiera och åtgärda bakomliggande orsaker till frånvaro med koppling till skolan och skolgemenskapen.

Ingripandet vid frånvaro som gäller en enskild elev ska ske i enlighet med utbildningsanordnarens verksamhetsmodell för ingripande vid frånvaro. Läraren kan rådgöra med elevvårdstjänsternas personal för att utreda elevens situation och bedöma behovet av elevvård för den enskilda eleven. Det är viktigt att det sektorsövergripande arbetet inleds i ett så tidigt skede som möjligt. Vid behov kan en sektorsövergripande expertgrupp (individuell) sammankallas. Inom gruppen utreds elevens behov av stöd, stödet ordnas och situationen följs upp. Vid behov hänvisar elevvårdstjänsternas personal eleven till utomstående social- och hälsovårdstjänster.

För att minska elevens frånvaro kan det dessutom finnas behov av att uppdatera stödåtgärderna som eleven behöver för lärandet och skolgången. Om eleven är helt eller delvis förhindrad att delta i närundervisning på grund av sitt hälsotillstånd eller ett annat tungt vägande skäl ska man som sista lösning överväga att fatta beslut om särskilda undervisningsarrangemang och utarbeta en plan för lärande samt för hur elevens undervisning och bedömning samt stödet för elevens lärande ordnas under perioden med frånvaro.

Vid behov ska man kontakta socialvården för bedömning av stödbehovet eller göra en barnskyddsanmälan.

Kapitel 5.6 Frågor som avgörs på lokal nivå

En bra och trygg skoldag innebär att eleven bemöts som individ varje skoldag. Det är viktigt att eleven får en känslomässig upplevelse av att ha blivit hörd och sedd under skoldagen.

Vi förstår vikten av närvaro när det gäller lärande och välbefinnande och vikten av frånvaro som riskfaktor. Vi är medvetna om de tre dimensionerna av skolengagemang i vardagen: kognitiv, emotionell och funktionell. Det kräver ett välorganiserat stöd för elevens lärande och satsning på skolgång, positiva känslomässiga upplevelser relaterade till skolan och möjlighet till aktivt deltagande i skolan.

Vi bygger ett tillitsfullt och nära samarbete mellan hem och skola. Vi förstår vikten av samarbete för att förebygga frånvaro och stärka kopplingen till skolan.

Att upprätthålla en positiv och omtänksam atmosfär är allas ansvar.

Målen främjas genom att elevens delaktighet stärks enligt ålder och kompetensnivå, till exempel genom att elevens möjligheter att påverka ärenden som rör honom ökar (läroplanen 5.2).

Trygghetskänslan ökar genom att man systematiskt och på ett förebyggande sätt tar itu med mobbning och trakasserier. Känslomässiga och sociala färdigheter tränas mångsidigt i olika vardagssituationer.

I respektive skolas arbetsplan kan framkomma temalektioner, föreläsningar, workshops o.dyl som handlar om psykisk ohälsa, mobbning, utanförskap och andra teman som övar upp sociala och emotionella färdigheter. Dessa teman handhas av utomstående aktörer.

Känslan av samhörighet, kontinuerlig gruppsammanhållning, kamratrelationer och gruppinteraktion ägnas oavbrutet uppmärksamhet. Det är särskilt viktigt i alla övergångskeden.

Närvaro stöds med pedagogiska medel. Vi ser till att eleven får det stöd han eller hon behöver.

Det viktigaste är att lyssna på elevens åsikter och upplevelser. Närvaron stöds genom positiva reaktioner av de vuxna i skolan när eleven kommer till skolan.

Frånvaron följs systematiskt upp så att den information som samlas in om dem finns tillgänglig för förebyggande av frånvaro och tidigt ingripande under läsåret enligt modellen för ingripande vid frånvaro. (BILAGA: Modell för ingripande vid frånvaro)

Metoderna för att förebygga, följa upp och ingripa vid frånvaro samt planeringen av dessa koordineras av den skolspecifika elevvårdsgruppen där vårdnadshavare och elever är delaktiga.

Envar skola sköter uppföljningen av frånvaro och baserat på resultaten vidtar skolans personal åtgärder.

Tillägg i kapitel 8.1 Frågor som avgörs på lokal nivå och uppgörandet av utbildningsanordnarens elevvårdsplan

I utbildningsanordnarens elevvårdsplan beskrivs

- rutinerna och de centrala resultaten för uppföljningarna av elevernas välbefinnande, hälsa och trygghet samt välbefinnandet, hälsan och tryggheten inom skolgemenskapen
- de skolspecifika elevvårdsgruppernas ledning, sammansättning och verksamhetsätt
- om förebyggande av frånvaro, systematisk uppföljning av frånvaro och ingripande vid frånvaro föreskrivs i grunderna för läroplanen kapitel 5.1 Gemensamt ansvar för skoldagen och 5.6 Frågor som avgörs på lokal nivå.
- hur man förebygger användning av tobaksvaror och andra rusmedel och hur man ingriper i användningen av dessa
- samarbetet vid och rutinerna för granskningen av sundheten och tryggheten i skolmiljön och välbefinnandet bland eleverna